

Марія ШПАЧИНСЬКА

слухачка магістерської програми
Західноукраїнський національний університет**КОНТРОЛІНГ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ**

Підсистема управління, крім традиційного її розуміння, повинна сприйматися ще й як процес прийняття рішень. Відповідно інформаційна система управління, одним із блоків якої є контролінг, служить підсистемою, яка обслуговує процес прийняття управлінських рішень.

Таким чином, являючись підсистемою в управлінні підприємством, місце і роль контролінгу полягає в підтримці і наданні допомоги керівнику. Відповідно, контролінг разом з керівництвом складає основу управління на підприємстві й інтегрується в загальну систему управління компанією.

Для того, щоб краще зрозуміти місце контролінгу в системі управління підприємством, нагадаємо, що остання являє собою формування й організацію всього виробничо-господарського і фінансово-економічного процесу, а також координацію і регулювання різних елементів системи.

Суть системи управління будь-якого підприємства полягає у визначенні політики підприємства на досить тривалу перспективу, координації сфер діяльності підприємства, стратегічної політики персоналу, вирішенні основних завдань ведення бізнесу. Як показує практика, на великих підприємствах, а також при зростаючій динаміці розвитку економічного середовища менеджмент об'єднує окремі завдання управління підприємством у конкретні штабні органи управління. В результаті відбувається процес відокремлення складової частини управління підприємством – специфічної сервіс-функції контролінгу.

З функціонального огляду контролінг здійснюється кожним керівним працівником підприємства, а з інституціонального – виділяється обмежена сфера завдань.

Суттєва відмінність контролінгу порівняно з управлінням підприємством як єдиним цілим полягає в тому, що контролінг певною мірою обмежений у забезпеченості інформацією для процесів управління з огляду допоміжної та координаційної функції обслуговування управління і сам не є управлінням.

В процесі історичного розвитку контролінгу сфера його діяльності поступово розширюється – він сприймається як повноцінний компонент управління, підтримує координацію системи управлінських структур.

Процес формування обліково-економічної інформації на підприємстві повинен здійснюватись таким чином, щоб були задіяні і враховані всі аспекти його фінансово-господарської діяльності. У зв'язку з цим першочерговим завданням контролінгу є забезпечення оптимізації взаємозв'язків і взаємозалежностей інформаційних потоків між всіма основними функціями управління, що в кінцевому результаті дозволить отримати релевантну (корисну) інформацію, необхідну для прийняття економічно обгрунтованих управлінських рішень.

Базуючись на даних бухгалтерського обліку як на джерелі інформації, служба контролінгу вивчає процеси і явища на підприємстві, виявляє слабкі місця, проводить порівняння фактичних показників із запланованими та аналізує причини відхилень, а також пропонує заходи щодо покращення ситуації. Розробкою концепцій ефективного управління контролінг звільняє керівництво від низки проблем, пов'язаних з плануванням, обліком, контролем і т.д.

Таким чином, перебуваючи на перетині функцій обліку, контролю, аналізу і планування, контролінг займає особливе місце в інформаційно-аналітичній системі управління підприємством. Він синтезує, пов'язує в єдине ціле всі функції, інтегрує і координує їх, не підміняючи при цьому ні однієї із функцій управління, а лише переводить управління на якісно новий рівень.

Список використаних джерел

1. Калайтан Т.В. Контролінг : навч. посіб. Львів : Новий Світ – 2000, 2008. 252 с.
2. Килимнюк В. Еволюція контролінгу, його місце та роль в економіці підприємства. Економіст. 2004. № 1. С. 47-49.
3. Репілевський Е.В. Удосконалення системи контролінгу в сільськогосподарських підприємствах : автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». Херсон, 2012. 19 с.